

han fik saa en Told paa Nikkel paa 15 pCt. ind i den amerikanske Toldtarif. Smidlertid gif det ikke hurtig nok med Fortjenesten, og han fik derfor 6 Mar senere Tolden sat op til 40 pCt. Nu blev Manden meget hurtig Millionær. Saa oprettede han af Taknemmelighed mod det Toldsystem, som havde skaffet ham hans Millioner, en Højskole i Filadelfia for Finansvæsen, men vel at mærke paa den Betingelse, at der paa denne Højskole ikke maatte præses andet end Protektionisme. Denne Højskole bestaar den Dag i Dag og har Navnet »The Wharton school of finance and economy«, og en af dens Professorer, en Professor Watten, har skrevet protektionistiske Værker, der lige som den hvide Hest og de billige Salmebøger ere spredte omkring i Hundredetusinder af Eksemplarer over hele det amerikanske Samfund. Paa den Maade paavirktes Befolkningen i protektionistisk Retning. Man har et andet Eksempel, som for nylig blev fremdraget i vor hjemlige Presse. Bullmann, den store Fabrikant ved Chicigo, foranledigede, at en frihandelsvenlig Professor blev afskediget fra et Universitet i Chicigo, der blev støttet af Bullmanns Fond. Naar jeg udtaler dette om Professorer, er det selvfølgelig ikke min Mening at rette nogen Bebrejdelse, f. Eks. mod vore danske Professorer, det ligger mig fuldstændig fjernt, mine Herrer! Jeg har med stor Fornøjelse læst meget af, hvad de Herrer have skrevet, baade hvad den Professor, der er Medlem af dette Ting, har skrevet, og hvad hans Kollega, der for en Del Aar siden ogsaa var Medlem af dette Ting, har skrevet. Men jeg skal gøre opmærksom paa, at lige saa vist som det ærede Medlem her i Tinget, der tilhører Professorstanden, har Lov til at udtale, at Handelsstanden i mange Tilfælde eller i enkelte Tilfælde vil være villig til at udstede falske Fakturaer, lige saa vist have de handlende Lov til at sige, at Professorerne paa samme Maade kunne lade sig friste til at fremsføre falske Teorier.

Jeg gaar nu over til at omtale Forholdene her i Danmark, idet jeg hermed slutter min Oversigt over Udlandet. Jeg haaber, at Tinget, om ikke straks saa senere, vil være mig lidt taknemlig, fordi jeg har gjort mig den Ulejlighed at oplyse om Forholdene uden for Danmark. Med Hensyn

til Danmark have vi meget interessante Skildringer. Der er navnlig den Skildring af Kjøbenhavns Historie af Carl Bruun, som jeg før har citeret Uddrag af. Der staar deri følgende: I 1737 oprettede vi her det saakaldte almindelige Magasin — jeg kommer her ind paa en Sammenligning med Kjøbenhavn i Grækenland — Formaålet var at fremme den danske Industri — der har aldrig været noget protektionistisk fremme, uden at det har været for at fremme den indenlandske Industri til Gavn for hele Samfundet. — Nu skulle De høre, hvorledes det gif til. Magasinet opkøbte Raastoffer i Udlandet og overlod disse Raastoffer til Indkøbspris til de indenlandske Fabrikanter. Magasinet modtog derefter disse færdige Varer, gav Forstud paa dem og solgte Varerne til Købmændene. Magasinets Driftskapital skaffede man bl. a. til Bejæ ved et Tvangslaan af 10 pCt. hos Embedsmændene, idet man tog 10 pCt. af Embedsmændenes Løn for et Aar. Man var altsaa den Gang i denne Henseende mere demokratisk end nu til Dags; jeg tror ikke, at en saadan Forholdsregel nu vilde vinde Tilslutning hos det højterede Ministerium eller hos Højre, maaste heller ikke hos Venstre. Kongen selv gav et Tilstud af 100,000 Rdr. til dette Magasin. Der næst tvang man Købmændene til at underskrive et Revers, hvorved de under Straf af Bøder og Fortabelse af deres Lovsret forpligtede sig til ikke fra Udlandet at indføre Varer af den Slags, som Magasinet kunde levere. Købmændene omgik naturligvis disse Bestemmelser — vi have jo hørt, hvor umoraliske de ere — de indforskrev alligevel Varer fra Udlandet — Moralens er stegen meget siden den Tid. — Købmændene omgik, som sagt, Loven, og de straffedes med, at man lod Magasinet sælge Varer en detail. Nu bleve Købmændene naturligvis bange, og de indgif saa med et „vemodeligt“ Bønnskrift til Kongen, Dronningen og Hofpræst Bluhme. Men de vare faldne i Unaade, og de bleve afviste. Vi høre jo, at de hedenfjerne Nander somme Tider overvære, hvad der foregaar her i denne Verden. Hvis nu Hofpræsten usynlig skulde dvæle ved disse Forhandlinger her — jeg er ikke sikker paa det, jeg vilde betragte det som en Kompliment, hvis han gjorde det — saa vilde den ærede dattidige finde Eksterkommere, der maaste ere mindre